

زیره کی له تیوان ره چه لک و ده ورو به ردا .

رشید احمد فتح

ثامیرانه ناتوانن نهو روشنیری به بیون که نهو کهسه له ده ورو به رده وه وهی گرتوه . چونکه نهو روشنیری به له گهل زیره کی به سروشتی به که بوته شتیکی تیکهل و نالوزاو که ناتوانری به ناسانی جیا بکریته وه بو به زاناکان جو ره ثامیریکیان دروست کرد که ته نهو زیره کی به سروشتی به ده پیوی که مرؤف له دایک و باو کی یوه وهی گرتوه . پاش به کارهینانی نه م پیوه رانه زاناکان بویان ده رکوت که نهو که سانه ی زیره کی سروشتیان نرم بیت لایه نی روشنیریشیان نرمه . وه نهو که سانه ی پله ی زیره کیان به رز بیت پله ی روشنیریشیان به رزه .

جینسن توانی به م نهجامه را که ی خوی بنسلینی که ده لئی راده ی سرکه وتنی مرؤف له ژانا به ستراره به راده ی نهو زیره کی یوه که هیه تی .

به لآم نهو پرسپاره ی که پیوسته بکری ، نهو به ثایا ره چه له که له پیکهینانی زیره کی دا تا ج چند ده ور ده بیینی ؟ له وه لآمدا ده لئین که ره چه له که له نیوان ۶۵٪ هتا ۸۰٪ ده ور ده بیینی ، وه نهو زانایانه ی له گهل نه م رایه دان (فرانس کریک و فارلان بورنه) به که ههر دوو کیان خه لآنی نوبل یان به ده ست هیناوه ، زاناکان بو دلنیابوون له م مهسه له به هاتوون تاقی کردنه وه یان له سهر مندالی (جمکانه) کردوه که به سکی له دایک بوون ، نه م مندالآنه ههر به که یان له جیگایه که داناوه که جیاوازیوه له وی دی ، پاش تیپه ربوونی ماوه به کی زور به سهر نه م کاره داو ته ماشایان کردوه که هه لس وکه وتنی نه م جوته برابه زور له به که ده چی ، ههروه ها له توانای زیره کیاندا تا راده به کی زور به کسانن ، نه م هس دیسانه وه به لگه به کی تره بو سه لاندنی رای

زیره کی ههروه که له کونه وه زانراوه توانای میسکی مرؤفه له شت فیروون و تیگه بشتن دا ، به لآم زاناکانی نه م سهرده مه ده لئین توانای مرؤفه له شت فیروون و خو گونجاندن . له گهل ده ورو به ردا . هه ندیکی که ده لئین توانای مرؤفه له تیگه بشتنی په یوه ندی نیوان بیرو شته جیاوازه کانی ده ورو به ردا . به لآم زاناکان ههر به مه وه نه وه ستاون به لکو ده یانه وی زیاتر بچنه قولآیی مهسه له که وه و نهو هویانه بدوزنه وه که کار ده که نه سهر نهش و نما کردنی زیره کی مرؤف ، وه که ره چه له که ده ورو به ر بو به ده بیینن ههر کومه له زانابه که جوریک بیر له مهسه له که ده که نه وه بو ی ده چن که جیا به له وانی که ، بو به ته ماشاده که یان نهو زانایانه ی له بواری ره چه له که دا کارده که ن زیاتر ههول ده ده ن نهو به سلینن که زیره کی مرؤف میرانی یوه له ریگه ی دایک و باو کی یوه بو ی به جی ده مینی و بهس ، وه به کی لهو زانایانه (نارثره جینسن) ه که له م دوا یی به دا ووتاریکی بلا و کرده وه نه جمای تاقی کردنه وه کانی تیدا دیاری کردبو ، به لآم جینسن له م باره یوه ره خنه به کی زوری لی گراوه ، به تایه تی سه باره ت بهو ثامیرانه ی که به کاری هینابوون و متانه ی کردبو وه سهر ، چونکه ههروه که زاناکان ده لئین نهو ثامیرانه هه رنگیز توانای نهو یان نه پله ی زیره کی مرؤف بیون و نه جمایکی راست به ده سته وه بدهن . جینسن بو وه لآمی نه م ره خنانه نه وه ی دوو باره کرده که نهو ثامیرانه زور به چاکی زیره کی نهو که سانه ی پیواوه که نه م تاقی کردنه وه ی له سهر کردوون ههروه ها توانیوتی پیشینی دواروژی نهو که سانه بکات . زاناکان به م وه لآمی جینسن دلنیانه بوون ، چونکه ده لئین که گوا به نه م

زاناکانی ره چه لهک .

یهکی لهو زانایانهی لهم مهسه لانهی کۆلیوه تهوه .

(وایلین هندریکسون) ه که ههولئ داوه په یوهندی نیوان بایوکیماوی له شی مرؤف و چالاکی به کانی میثک بدؤزیته وه ، نه نهجمادا هندریکسون بوی ده رکوت که ژئی ده ماره کان (۳) ههواله کان نه گه یین به شیوه یه که زور له کاروانیک ده چی که باره که ی پرئ له نامه وه ئه نامانه به شیوه یه که نوسراوه که تا ئیستا هیچی له باره وه نه زانراوه ، ته نه ئه وهنده نه ئی که ئه نامانه له شیوهی شه پۆل دا ده جۆلی و ژماره ی ئه شه پۆلانه شه له زینده وه ریکه وه بۆ زینده ورینکی تر ده گوری ، بۆ نمونه ده یینین ژماره ی ئه شه پۆلانه له مرؤف و مه ییونه ژیره کاند (۲۲) ه و له مشکا (۱۶) ه یه وه له قرزالا (۹) ه یه ، لیره دا ده یینین ژماره ی شه پۆله کان لای مرؤف و مه ییونه ژیره کان له گیانه وه ره کانی که زورتره ، که واته به پی ئی ئه یاسابه زیره کی گیانه وه ره که متانه ده کاته سهر زور شه پۆله کان . بیجگه له مانه هندریکسون باش تاقی کردنه وه ی زیاتر له م بواره دا بوی ده رکوت که توانای ناسین و جیا کردنه وه ی ئه شه پۆلانه له مرؤفیکه وه ده گوری بۆ مرؤفیککی تر ، ئه و توانایه شه ناوده یینین زیره کی .

تیوری به که ی هندریکسون پیوستی به لیکۆلینه وه و تاقی کردنه وه ی زیاتر هه یه ، ههروه که هه موو تیوری به کی تازه . له گه ل ئه م هه موو را جیاوازانه به رامه به زیره کی ، ده توانین هه موویان له دوو رای سهره کی دا کۆیکه یه وه :

یه که م ئه و رایه ی که بروای ته وای به ده وره به کۆمه لایه تی به که هه یه که مرؤفی تیدا ده ژئی له بنیات نان و نه شه و نما کردنی توانای زیره کی دا ، ههروه ها ئه م کۆمه له له و پروایه دان که هه موو مرؤف له توانای زیره کی دا یه کسانن ، ته نه جیاوازی به کی که م نه ئی ئه ویش له شیوه ی دروست بونیان دایه ، به لام نه شه و نما کردنی ئه م زیره کی به و په ره پیدانی ده که ویته سهر ئه و ده وره به ره ی که ئه و که سه ی تیدا ده ژئی .

بۆ نمونه ده یینین له و کۆمه لانه دا که جیاوازی چینایه تی تیدا به کۆمه لیکیان ده ورو به ره که ی به هه موو جۆریک یارمه تیان ده دات و توانای زیره کیان زور به باش نه شه و نما ده کات و له ناو کۆمه ل ده رده که ون به لام ئه و چینانه ی له ژیره وه ن ده وره پشته که یان به هیچ جۆریک یارمه تیان نادات که توانای زیره کیان ده رکه وئ و هه ر ئه مه شه ده یته هوی ئه وه ی که رای دووه م له م مه سه له یه دا بروای ته وای به چه ند که سانیککی زیره که هه یه که له ناو هه ندئ له چینه کانی کۆمه ل دا هه ل ده که ون ،

هه لگرنای ئه م رایه ده لئین پیوسته هه موو ئه رکه کۆمه لایه تی و ئابووری به کان بدریته ده ست ئه م زیره کانه و متانه ی ته وایان پی بکریت له دابین کردنی خوشی و ئاسایشی ناو کۆمه له که ، ههروه ها ئه م کۆمه له زانایه ده لئین که مرؤف زیره کی له دایک و باوکی یه وه وه رده گری ، به مانابه کی تر زیره کی ده وره به ر پیککی ناهینئ و نه شه و نما ی پی ناکا خو ئه گه ر بیته واز له م تیوریانه به یینین و سه یری لایه نیککی تر بکه یین ئه ویش لایه تی سۆزه (العاطفه) که کارده کاته سهر بنیات نای زیره کی مندال . ده یینین ئه و منداله ی له خیزانیککا بژی ئاسایشی تیدا نه ئی و باوک و دایکیان هه موو ده م له ئیسه کانیان دا دوا که وتووبن و سهرکه وتن به ده ست نه هین له هه موو لایه نه کانی کۆمه لایه تی و ئابووری دا ، ئه و ئه و سهر نه که ویته به خراپ ده گه ریته وه سهر ئه و منداله ، به ئی ئه وه ی منداله که به خوی بزانی ئه م ئازاوه یه کارده کاته نه شه و نما کردنی زیره کی و ریره و ی له ژیان دا ، جا بویه پیوسته هه تا بۆمان ده کری و ده توانین ده وره به رینکی خوش و پر له ئاسایش بۆ مندال بۆلوقینین بۆ ئه وه ی توانای زیره کی سهره لیدات و سوودی بیینین . له کۆتایی دا ده لئین کاری ره چه له ک و ده وره به ر هه ردووکیان ده وریان هه یه له بنیات نای زیره کی مرؤف دا به لام ئه وه ی ئیسه توانامان به سه ریدا ده شککی ده وره به ره بویه جارینکی تر ده لئین پیوسته له سه رشانمان و ههروه ها له سه ر شانی ئه و که سانه ی به رپرسیارن له پهروه رده کردنی مندال هه تا ده توانن ده وره به رینکی وا دروست که ن که مندال سه رلی شیواو نه ییت و زیره کی سه ره لیدات ، ههروه ها له پیناوی پیگه یانندن نه وه یه کی نویی به تواناترو زیره که تر دا ، تا بیته به ردی بناغه له پیک هینانی کۆمه لیککی به ختیارو کامه ران دا .

وو شه گره انه کان

- ۱ - ره چه له ک/الورائه
- ۲ - ده وره به ر/البیته
- ۳ - ژئی ده مار/الواتار العصبیه

تیبینی

- له نویینی ئه م باسه دا سوود له م سه رچاوانه وه رگراوه
- ۱ - ئه و وتاره ی له گۆفاری (الکفاح العربی) دا بلاو کراوه ته وه له ژیر ناوینشانی (هل الذکاء للثورانی) ژماره ی ۹۷ - ۷۸۰ که له ۲۱ ، ۲۷ نیسان ی ۱۹۸۰ ده رچه و .
 - ۲ - گۆفاری (العربی) ژماره ی ۱۹۳ کانونی یه که می سالی